

GÖÇ

GÖÇ İLE İLGİLİ KAVRAMLAR

Göçmen: Maddi ve sosyal koşullarını iyileştirmek, kendileri ve ailelerine ilişkin beklentilerini geliştirmek amacıyla başka bir ülkeye veya bölgeye hareket eden kişiler.

Sığınmacı: Zulüm veya ciddi zarardan korunmak amacıyla, kendi ülkesi dışında bir ülkede güvenlik arayışında olan ve ilgili ulusal ya da uluslararası belgeler çerçevesinde mültecilik statüsüne ilişkin yaptığı başvurunun sonucunu bekleyen kişidir

Geçici Koruma : Ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılara denmektedir.

GÖÇMENLERİN YAŞAMASI MUHTEMEL SORUNLAR

Temel/Hayati Sorunlar

Can güvenliği: Savaş ve iç çatışma gibi ortamlardan göç edebilmek her zaman emniyetle istenen biçimde gerçekleşmemektedir. İnsanlar sadece üzerlerindeki elbiselerle kaçarak canlarını kurtarabilmiş ve evraksız, belgesiz ortada kalmış olabilirler. Bu kaçış esnasında insan kaçakçıları gibi farklı amaçlı suç çeteleriyle de karşı karşıya gelebilmektedirler

Barınma: Göçmen ya da mülteci gitmek istediği yere ulaşınca kadar mevsimine göre sıcaktan ya da soğuktan korunmak için veya dış tehlikelerden kendisini, ailesini, çocuğunu vb. korumak için barınmaya ihtiyaç duyar.

Yiyecek ve içecek bulabilme, temiz suya erişebilme güçlüğü: İnsan bedeni uzun süre açlığa dayanabilir ama susuz kalmaya dayanamaz. Göç süreçlerinde karşılaşılan sorunlardan birisi de karnını doyurabilmek, içecek temiz bulabilmeğidir.

Giyecek ve hijyen sorunları: Mevsime uygun giyecek insanın temel ihtiyacıdır. Yetersiz bir giysiyle yolculuk, ölümlere ve hastalıklara yol açabilir.

Sosyal Sorunlar

Yeniden Sosyalleşme: Göç sürecine katılanlar, tekrar bir sosyalleşme yaşayarak, hayatlarının bütün ilişkilerini yeniden kurmak zorunda kalmaktadırlar. Bir mahalleye

yerleşmek, komşuluk ilişkileri kurmak, geçimini sürdürebilmek için bir işe girebilmek, çocukları okula kayıt ettirebilmek, yeni bir kültürel ortama uyum sağlayabilmek bir göçmen için oldukça emek ve zaman harcamayı gerektiren ve aynı zamanda başarması gereken toplumsal süreçlerdir.

Yeniden Kültürleşme: Kendi kültüründen farklı bir çevredeki toplumsal kültürleşme süreci, kültürün duygu, davranış, zihniyet, değer yargıları, dil, din ve diğer tüm toplumsal örüntüleri ile donanmış birey için engel ve güçlüklerle doludur.

Dışlama ve Ayrımcılık: Bir kişiye ya da gruba, belli özelliklerinden dolayı ön yargılı davranmaya denir. Eşitlik ilkesinin çeşitli nedenlerle (ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi görüş, etnik köken, mülkiyet ayrımı) yok edilmesidir. Yani göçmenlerin o toplumsal ortamda var olan imkânlardan yararlanmalarına engel olunmasıdır. Göçmenlerin veya mültecilerin sıklıkla karşılaştıkları durumlardandır.

Kültür Şoku: Bir kültürden başka bir kültüre geçişte bulunan bireylerin, yeni kültüre uyum sağlamakta karşılaştıkları zorluklar, sıkıntılar, bunalımlar ve gösterdikleri tepkilerdir.

Psikolojik Sorunlar:

Mülteciler, ülkelerinden kaçış sırasında ve gittikleri ülkelerdeki karşılaştıkları sorunlar nedeniyle yoğun olarak güvensizlik duygusu yaşayabilmektedirler. Mülteciler güvensizlik duygusunun yanında korku ve yalnızlık duygularını da yoğun olarak hissetmektedirler.

ÇOCUK VE ERGEN GÖÇMENLERDE GÖRÜLMESİ MUHTEMEL FİZYOLOJİK VE PSİKOLOJİK BELİRTİLER

Bireylerin bu fizyolojik ve psikolojik etkilerin farkında olması ve bu durumlarla başa çıkabilme yetisine sahip olabilmesi bağlamında, bununla birlikte ebeveynler ve bireylere yardım sağlayacak kişiler tarafından da bu fizyolojik ve psikolojik etkilerin bilinmesi önemlidir.

göçmen çocuklarda;
madde bağımlılığı
suçluluk,
depresyon,
korku, kaygı, stres bozukluğu
uyku ve yeme bozuklukları,

gelişimsel sorunlar,
öğrenme güçlükleri
davranışsal ve duyuşsal bozukluklar
saldırıcılık davranışları
hırsızlık gibi durumlar görülmektedir.

GÖÇ TRAVMASININ ÖNLENMESİNDE VE SAĞALTIMINDA YAPILMASI GEREKENLER

Özellikle çocuklara ve ergenlere yönelik söz konusu bu olumsuz etkilerin önlenmesi ya da çocuk ve ergenlerin güçlendirilmesi sürecinde uzman, öğretmen, aile ve akran işbirliği önem arz etmektedir.

Sosyal Destek (Öğretmen – Akran – Aile)

Öğretmenler göçmen öğrencilerle okul saatleri içerisinde daha çok vakit geçirdiklerinden onların ihtiyaçlarını herkesten daha iyi bilirler ve yardım edebilirler. Bununla birlikte öğretmenler, sadece çocukları eğitmek ve onlara belirli bilgi ve beceriler öğretmekle kalmayıp ayrıca onların fiziksel ve ruhsal olarak sağlıklı bir biçimde gelişebilecekleri ortamlarda düzenleyebilirler. Ayrıca öğretmenler oyunlar ve diğer etkinliklerle bu duyguların oluşmasına katkı sağlayabilirler.

Öğretmenler öğrencilerle iletişim kurma ve ilişkileri güçlü tutma noktasında hassasiyet göstermelidirler. Öğrencilerin sınıf içi etkinliklere katılımının sağlanması noktasında teşvik etmek ve cesaretlendirmek önemlidir.

Göçmen öğrencilerin sınıf içi kuralların belirlenme sürecine dâhil olmasını sağlamak, güven ve sorumluluk duygularını kazanmaları için önemlidir.

Akran rehberliği de önemli bir işleve sahiptir. Çünkü çocuk ya da ergenlerin akranları arasında kabul görmesi ve akranlarından destek alması psikolojik sağlıklarına olumlu etki edebilecek önemli bir çevresel faktör olduğu düşünülmektedir. Çünkü bireyler problemleri olduğunda yakınları veya uzmanlarla iletişime geçmek yerine, kendilerine kişisel ve duygusal olarak en yakın gördükleri arkadaşlarıyla iletişime geçerek problemlerini anlattıkları ve arkadaşlarının çözüm önerilerini dikkate alarak uyguladıkları gözlenmektedir. Bu noktada özellikle ev sahibi konumundaki akranların desteğini alan göçmen bireylerin, psikolojik sağlıklarının artacağı düşünülmektedir. Göçmen çocukların psikolojik uyum süreçlerine katkı sağlamak için ev sahibi öğrencilere akran eğitimleri sağlanarak akran rehberliği yoğun şekilde kullanılmalıdır.

Öğretmenler okul ve sınıf içi olumlu iklim oluşturma noktasında çaba göstererek, ayrımcılık, ön yargı, zorbalık gibi durumların önüne geçecek şekilde ev sahibi öğrencilere insan ilişkileri beceri eğitimi, kültürel farkındalık, çok kültürlü etkileşim eğitimleri düzenlemeli ve etkinliklerinde kültürel çeşitlilik konularına yer vermelidir.

Ailelere yönelik öneriler :

Travma tetikleyicilerini belirleyin. Yaptığınız ya da söylediğiniz bir şey ya da evinizdeki herhangi bir eşya, çocuğunuzun yaşadığı travmatik olayı farkında olmadan tetikleyebilir. Bu noktada travmaya neden olan durumun kaynağını belirlemek için çocuklarınızın davranışlarını ve tepkilerini izleyin.

Çocuğunuza duygusal ve fiziksel olarak erişebilir sınırlar içerisinde olun. Çocuğunuzun bu durumuna saygı duymalı, diğer taraftan sizinle iletişime geçebilmesi ve problemlerinin üstesinden gelebilmesi için ona güven dolu ve rahat bir ortam sağlamalısınız.

Yanıt verin, tepki göstermeyin. Çocuğunuzun tepkilerini dövme ve fiziksel cezalarla engellemekten kesinlikle kaçınmalısınız. Çünkü ceza ve dövme travma sonrası stresi artıran ve bireyin psikolojik kırılmasını derinleştirerek kötüleştirir bir durumdur.

Çocuğunuzun yoğun tepkilerini kendinize yapılmış bir saygısızlık olarak ele alıp, durumu kişiselleştirmeyin

Dinleyin Çocuğu psikolojik olarak zorlanmasına neden olan ve rahatsız eden sohbetlerden kaçınmalısınız. Çocuğunuza travmatik bir deneyimden sonra karmaşık duygular içerisinde olabilmenin normalliğinden bahsetmelisiniz. Konuşmalarını ve duygusal tepkilerini ciddiye almalı ve başına gelen olayların kendi hatalarından dolayı olduğu hissinden kurtarmalısınız.

Çocuğunuzun rahatlamayı öğrenmesine yardımcı olun. Çocuğunuza yavaş nefes almayı, sakın müzik dinlemeyi veya olumlu şeyler düşünmeyi öğretmelisiniz. Yemek, oyun saati ve yatma zamanı için beraber günlük rutin işleri düzene koymalısınız.

Sabırlı olun. Çocuğunuzun yaşadığı sıkıntıların, yaşadığı travmanın sonucu olduğunu unutmamalısınız.

Çocuğunuzun öz benlik saygısının oluşmasına ve özdenetim geliştirmesine destek olun. Çocuğunuzun gelişim düzeyine uygun ve makul bir şekilde sorumluluklar vererek ve olumlu deneyimler yaşatarak, kendi hayatını denetim altına alabileceği duygusunu kazanmasına destek olmalısınız.